

Minimální preventivní program na školní rok 2025 / 2026**ZŠ a MŠ Horní Studénky****1. Obecná charakteristika školy**

Škola se nachází ve středu obce ve starší budově. V okolí MŠ a ZŠ se rozkládá obora, kde se pasou jeleni, daňci a mufloni.

Od 1. ledna 2003 je MŠ na základě rozhodnutí obecního úřadu v Horních Studénkách sloučena se Základní školou a je dnes příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Mateřská škola je jednotřídní s kapacitou 24 dětí.

Budova školy je dvoupodlažní. Nachází se zde MŠ, školní družina, dvě třídy ZŠ, cvičebna, kuchyň, jídelna, sklady, kotelna a sklad paliv.

K budově patří školní zahrada, která prošla v roce 2009 rekonstrukcí. Vybavení MŠ je zastaralé, ale dle možností postupně pracujeme na jeho obnově. Je třeba doplnit vybavení herny hracími kouty.

Budova je celkově prostorná. Vnitřní prostory jsou ze všech stran prosvětleny velkými okny. Při vstupu do budovy máme v přízemí šatnu MŠ, ředitelnu, šatnu pro zaměstnance a imobilní WC, dále prostornou hernu a třídu MŠ, sklad lehátek, umývárnu a WC dětí. Ve sklepních prostorách jsou sklady, kotelna a sociální zařízení pro topiče.

V prvním patře se nachází družina, kancelář vedoucí školní jídelny, I. třída ZŠ, dále WC pro personál, WC žáků, herna, II. třída ZŠ a dále to přechází do kuchyně a jídelny.

Více na: www.zsamshornistudenky.cz

Základní údaje o škole

ZŠ a MŠ Horní Studénky, okres Šumperk, příspěvková organizace

Horní Studénky 93

Zábřeh, 789 01

Olomoucký kraj

Tel: +420 583 418 038
GSM: +420 732 969 921
E-mail: zs.h.studenky@rps.cz
IČO: 75029073

Osoba pověřená vedením školy: Ludmila Steidlová

Zástupce ředitele: Ing. Vacková Marie, DiS.

Školní metodik prevence: Ing. Vacková Marie, DiS.

Výchovný poradce: Mgr. Lantová Lucie

MŠ	13 dětí	Ing. Vacková Marie, DiS., Steidlová Ludmila, Dvořáková Jiřina, Obručová Lenka
1. ročník	5 žáků	Mgr. Lantová Lucie
2. ročník	4 žáci	Mgr. Lantová Lucie
3. ročník	1 žák	Mgr. Kropáčová Pavla
4. ročník	4 žáci	Mgr. Kropáčová Pavla
5. ročník	4 žáci	Mgr. Kropáčová Pavla
Družina		Martináková Vladislava
Externista – učitel ICT		Ing. Vašenda Lukáš

2. Analýza výchozí situace

1.1. Vnitřní zdroje

Venkovská dvoupodlažní budova

- riziková prostředí ve škole (šatny, hřiště, WC.....)

Školní řád

RVP (tzn. návaznost MPP na výuku)

Školní preventivní tým Steidlová Ludmila
Ing. Vacková Marie, DiS.
výchovný poradce: Mgr. Lantová Lucie

Vnitřní informační zdroje

- schránka důvěry umístěna na chodbě ZŠ
- časopis Informatorium
- nástěnka s informačními letáky umístěná na chodbě ZŠ

1.2. Vnější zdroje

- Protidrogový koordinátor a manažer prevence kriminality

Kontakt – Krajský úřad Olomouckého kraje

– prevence kriminality

Mgr. Michal Poláček

manažer prevence kriminality Olomouckého kraje

tel.: 585 508 604

Písemný kontakt:

Krajský úřad Olomouckého kraje – Odbor sociálních věcí

Jeremenkova 40a

779 11 Olomouc

Kontakt – Město Šumperk

Bc. Slavěna Karkošková

manažerka prevence kriminality

tel.: 583 388 919

Písemný kontakt:

MěÚ Šumperk – Odbor sociálních věcí

Lautnerova 1

787 01 Šumperk

- Kurátoři pro děti a mládež

Mgr. Petr Vlach

petr.vlach@sumperk.cz

+420 583 388 904

Šumperk, budova Lautnerova 1, patro 1. Patro, dveře 904

Jakými předpisy a zákony se kurátor pro děti a mládež řídí?

- č. 359/1999 Sb. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
 - č. 89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník
 - č. 109/2002 Sb. Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů
 - 218/2003 Sb. Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)
 - č. 200/1990 Sb. Zákon o přestupcích
 - č. 141/1961 Sb. Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád)
 - č. 40/2009 Sb. Zákon trestní zákoník
 - č. 293/1993 Sb. Zákon o výkonu vazby
 - č. 169/1999 Sb. Zákon o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů
 - č. 257/2000 Sb. Zákon o Probační a mediační službě
 - Úmluva o právech dítěte
 - Listina základních práv a svobod
- OSPOD a komise sociálně právní ochrany
www.ospod.cz
 - Policie ČR
158
 - Městská policie
Kontakt – Městská policie Šumperk:
tel: 156, 583 213 000
Městská policie Šumperk
Jesenická 31
787 01 Šumperk

Kontakt – Městská policie Zábřeh:
Tel: 583 411 594, 737 518 492

Bc. Václav Doubrava

vaclav.doubrava@mp.zabreh.cz, straznici@mp.zabreh.cz

www.zabreh.cz/mestska-police

- Pediatri

3. Mateřská škola

- smíšená třída, děti ve věku 2,5 – 6 let
- ve školním roce 2025 / 2026 je přijato k předškolnímu vzdělávání 13 dětí

„Klademe si cíle, které vycházejí z potřeb dětí, jejich prožitků a respektují jejich individualitu. Věkově smíšené složení třídy v naší mateřské škole lépe odráží přirozené společenské prostředí. Starší děti jsou samostatnější, mají pocit důležitosti a odpovědnosti, mladší napodobují starší kamarády. Děti jsou k sobě ohleduplné, jsou vedeny k vzájemnému naslouchání“.

Výchovně vzdělávací cíle a kompetence podpory zdraví a zdravého životního stylu sloužící k prevenci společensky nepřijatelných jevů na základě podkladů Ministerstva školství ČR.

Sebedůvěra, samostatnost a sebejistota

- postarat se o sebe a o druhé podle svých sil.
- projevovat porozumění a cit pro potřeby a zájmy druhého, chovat se vstřícně, nabídnout
- pomoc, rozdělit se, vnímat odlišnosti jako přirozený stav, neubližovat, neposmívat se...
- zapojit se do úklidu hraček, prostírání stolů, nalévání nápojů, obsloužit se při svačinkách, částečně i při obědě

Podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit

- zapojovat se do cvičení na náradí, s padákem
- provádět dechová cvičení (např. jóga, relaxační pohádky, bublifuk, foukaný fotbal, foukání do flétny, ...)

- dramatická cvičení (např. na vnímání svého těla, na uvolnění, na soustředění, honičky, soustředění na tělo a pohyb, na orientaci v prostoru, ...)
- každodenně pobývat na školní zahradě, nebo chodit na procházky do okolí školy
- účastnit se her na zahradě či hřišti (např. míčové hry, Skákání panáka, Škatule, škatule hýbejte se, kuličky, námětové hry a různé sporty - na fotbal, košíkovou, tenis, provádět sezónní činnosti - klouzání, sáňkování, plavání, ...)
- tančit, pohybovat se při hudbě, zpívat, rytmitizovat
- pěstovat schopnosti a dovednosti a vyjadřovat pohybem své pocity

Schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah

- k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se
- vnímat odlišnosti jako přirozený stav, neubližovat, neposmívat se
- brát na vědomí postižené spoluobčany a reagovat na jejich přítomnost přirozeně
- osvojovat si pravidla zdvořilého chování, spolupracovat ve skupině i se skupinou
- znát a dodržovat dohodnutá pravidla společného soužití ve skupině
- přizpůsobit své chování tak, aby jeho důsledky nepoškodily zdraví těch společenství, v nichž žije
- uvědomovat si sociální role, spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

Seberozvíjení

- znát, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí a co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit, napomáhat vlastnímu
- zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (zdravá výživa a životospráva) - řešit modelové situace v námětových hrách
- mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků)

- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- hodnotit své chování i chování druhých
- mít a hájit vlastní názor
- akceptovat kompetentní autoritu
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav.
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role, spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

Motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům

- probouzet aktivní zájem, objevovat, uplatňovat a ukazovat co umím, zvládnu, dokážu
- mít představu, že city souvisí s tělesnými projevy
- uvědomovat si různost projevu citového života
- chovat se s empatií a respektem k citovému životu svému i cizích
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- vědět, že sdělení pocitu mu pomáhá
- mít a umět hájit svůj názor

Rozvoj tvořivosti a estetického cítění

- dramaticky, výtvarně a pohybově vyjadřovat své představy, pěstovat dovednosti vyjádřit své pocity
- navozovat situace, kdy děti reagují individuálně (lhostejně, zvědavě, se zájmem, konstruktivně)
- aktivně poznávat, poznatky a zkušenosti využívat prakticky

Systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence

- hledání odpovědi na otázky typu „Co by se stalo, kdyby ...“
- řešení modelových situací (např. ztratil jsem se, oslovil mě neznámý člověk na ulici, ...)
- tematické vycházky (např. k hasičské zbrojnici, k ordinaci lékaře, k lékárně, k policejní stanici)
- návštěva příslušníka Městské policie v oddělení MŠ -beseda
- vyhledávání souvislosti mezi výživou a zdravím (otázky typu „Co se stane, když...“, námětové hry – na vaření, na obchod, na restauraci, ...)

Vlastní program

- v rámci RVP „Sviť, sluníčko, sviť“ je využíváno osvědčených metod práce: rozhovory, poslech, modelové situace, pozorování různorodé hry, pozitivní vzor chování atd.

Ve školním roce 2025 / 2026 se děti MŠ zúčastní těchto aktivit

- Plavecký výcvik
- Čertovský rej
- Mikulášská nadílka
- Vánoční tvoření
- Rozsvícení vánočního stromu ve spolupráci s OÚ
- Vánoční zpívání
- Posezení u stromečku
- Divadelní představení – Kiwi vynálezce
- Návštěva knihovny v Zábřeze
- Masopust - karneval
- Hrajeme si na povolání
- Velikonoční dílna
- Čarodějnický den

- Tvoření s tatínky a besídka pro maminky
- Školní výlet

Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči probíhá bez problémů. Rodiče jsou o všech změnách, akcích a informacích o dětech včas informováni osobně, prostřednictvím nástěnky, e-mailu, školního zpravodaje a na webových stránkách.

Spolupráce pedagogů

Učitelé MŠ spolupracují také s PPP Šumperk, SPC Šumperk, Hasiči a Policií ČR, OÚ Horní Studénky.

4. Základní škola

Ve školním roce 2025 /2026 navštěvuje ZŠ celkem 18 žáků. Škola je malotřídní, ve dvou třídách je pět postupných ročníků. Základní školu navštěvují děti místní i dojíždějící ze sousední obce Zborov, navíc 4 děti plní povinnou školní docházku podle par. 38 škol. zákona.

Školní vzdělávací plán je zpracován na základě Rámcového programu pro základní vzdělávání a má název „K pramenům poznání“.

MPP

- cílem je ochrana dětí před sociálně patologickými jevy a výchova ke zdravému způsobu života
- cílem je vytváření sociálních kompetencí, kdy si děti prostřednictvím prožitkového učení a přiměřeně svému věku budou osvojovat schopnost - rozhodovat se, volit z více alternativ, nést odpovědnost za svou volbu a poznávat její důsledky

Hlavní cíle

- zařadit do ŠVP a osnov výchovu ke zdraví, osobní a duševní hygienu, sebezvývoji, posilování sebevědomí, správnou výživu, pohybové aktivity

- spolupracovat s rodiči, vytvářet pozitivní sociální klima ve škole
- preventivní působení je součástí RVP ZŠ. Jsou rozvíjeny tyto kompetence dětí:
 - navazování zdravých vztahů s ostatními
 - vyjadřování pocitů ze zážitků
 - přirozená komunikace
 - uvědomování si práv
 - rozhodování o svých činech
 - přijímání kompromisů
 - přijímání osobních odlišností
 - osvojování základních společenských návyků
 - začleňování mezi vrstevníky
 - dodržování pravidel
 - vyrovnání se s kritikou
 - zvládání základních pohybových dovedností

4.1. Školní program proti šikaně

V současné době je šikana závažným problémem na školách. Většinou jde o šikanu tzv. skrytou.

Prevence: Budování dobrých kamarádských vztahů mezi dětmi, dále upevňovat důvěru mezi učitelem a žákem. K prevenci lze využít některých výukových předmětů, třídnické hodiny, apod.

4.2. Školní program proti kouření

Snažit se přesvědčit názor veřejnosti o tom, že kouření má velký vliv na naše zdraví. Vedle zdravotních hledisek a následků kouření připomínat i ekonomické dopady a způsob odmítání nabídek tabákových výrobků.

Prevence: Kouření hodnotit jako společenskou nepřijatelnost. Dětem vysvětlit pojem falešná reklama a pomoci kuřákům s odvykáním. Ve školním řádu zdůraznit zákaz kouření na škole.

4.3. Školní program proti alkoholu

Platí totéž, jak u kouření.

Prevence: Preventivně působit na žáky i rodiče. Vést děti ke správnému využití volného času. Zapojit, co nejvíce dětí do sportovních aktivit.

4.4. Školní program proti drogám

Odpovídající formou seznamovat žáky s důsledky konzumace drog.

Prevence: Vést děti k vhodnému využití volného času. Preventivně využívat výukové programy.

Cílová skupina:

Cílovou skupinou jsou všechny děti. Více ohroženy jsou však děti s poruchami učení, hyperaktivní nebo děti s negativními vlivy v rodině.

Klíčová opatření:

- Společné vzdělávání ŠVP
- konzultační hodiny metodika prevence a výchovného poradce
- spolupráce s rodiči
- spolupráce s dalšími zařízeními: PPP Šumperk, Červený kříž, HZS, PČR, OÚ Horní Studénky
- prevence v třídnických hodinách

Úkoly pro rodiče:

- návykové látky i tabák by neměly být doma dítěti dostupné
- je důležité zajistit bezpečné prostředí a dohled
- vést děti k vhodnému využití volného času
- pomáhat dítěti při navazování nových kontaktů
- vést dítě ke sportu, zdravému způsobu života

Spolupráce s rodiči:

Spolupráce s rodiči probíhá dobře. Rodiče jsou o všech změnách, akcích a informacích o dětech včas informováni osobně, e-mailem nebo prostřednictvím nástěnky či školního zpravodaje.

HHC

Návyková látka HHC (hexahydrokanabinolu) je dočasně zařazena na seznam návykových látek.

4.5. Školní program proti poruchám příjmu potravy

Odpovídající formou seznamovat žáky s důsledky poruch příjmy potravy.

Prevence: Posílení monitoringu - změny stravovacích zvyklostí, prezentování nevhodných módních vzorů a diet.

4.6. Školní program proti psychické krizi/duševní nemocnění žáka

Odpovídající formou seznamovat žáky o duševní pohodě a jak k ní dojít.

4.7. Školní program proti sebevražednému chování

Varovné signály aneb jak to může vypadat, pokud žák pomýšlí na sebevraždu - jedinec, který přemýšlí o sebevraždě, často zažívá nesnesitelnou psychickou bolest, ze které se snaží uniknout. Projevy sebevražedného jednání mohou být u dětí a dospívajících jiné než u dospělých. Obvykle je možné si všimnout změn v chování, prožívání a v tom, co nám žáci přímo a nepřímo říkají. U jedince, který o sebevraždě přemýšlí, nemusí být vůbec přítomny všechny varovné signály, mohou se objevovat v různé kombinaci. Zásadním varovným znakem je, když se žák začne projevovat významně jinak, než tomu bylo doposud.

Prevence: Na úrovni školy jde v prevenci sebevražednosti o několik principů:

- téma duševního zdraví není tabu – mluví se o něm, ve škole jsou zařazeny programy podporující duševní pohodu žáků, besedy či dny duševního zdraví, téma se zařazuje napříč

předměty (např. před testem se žáci mohou učit hlubokému dýchání, aby se zklidnili a lépe soustředili)

- pozitivní klima a atmosféra – škola má být bezpečným místem, které je přijímající a otevřené
- dostupnost informací – škola disponuje kontakty na odborníky v oblasti péče o duševní zdraví ve svém kraji
- podpora učitelů – jde o podporu ze strany vedení (např. laskavý přístup, zdravé vztahy na pracovišti, příjemná atmosféra a pracovní kolektiv), ale i to, že jsou učitelé podporováni v tématu duševního zdraví např. formou na míru vybraného vzdělávání či supervizí, které spolu s pravidelnou psychohygienou fungují jako dobrá prevence vyhoření
- přístup učitelů – učitelé jsou všímaví ke svým žákům, zavádějí téma duševního zdraví do své výuky, znají varovné signály sebevražedného jednání, umějí identifikovat žáka v riziku sebevražedného chování a vědí, jaké jsou případné další kroky (viz část Role pedagoga)

Metodické doporučení k sebevražednému chování žáků a studentů je zveřejněno na webových stránkách MŠMT ČR (Příloha č. 24).

V tomto školním roce 2025 / 2026 se děti ZŠ zúčastní těchto akcí

- Plavecký výcvik
- Návštěva dopravního hřiště
- Čertovský rej
- Mikulášská nadílka
- Vánoční tvoření
- Rozsvícení vánočního stromu ve spolupráci s OÚ
- Vánoční zpívání
- Posezení u stromečku
- Divadelní představení – Kiwi vynálezce
- Anglické divadlo
- Návštěva knihovny v Zábřeze
- Masopust - karneval

- Hrajeme si na povolání
- Velikonoční dílna
- Čarodějnický den
- Tvoření s tatínky a besídka pro maminky
- Školní výlet

Preventivní programy jako součást výuky

Prvouka (1. – 3. ročník)

- zdravá výživa
- zdravý životní styl
- škodlivost návykových látek
- jak se chovat v situacích ohrožujících zdraví nebo život
- chování při mimořádných situacích

Přírodověda (4. – 5. ročník)

- prevence návykových látek
- zdravá výživa
- zdravé životní prostředí
- zdravý životní styl

Tělesná výchova (1. – 5. ročník)

- zdravotní cvičení
- význam pohybu pro zdraví člověka
- správné držení těla
- poskytnutí první pomoci